

Sistem lova in pregled obsega lova na ptice v Sloveniji

// Tanja Šumrada

1: Lovstvo je opredeljeno kot dejavnost trajnostnega gospodarjenja z divjadjo, kar obsega ohranjanje, lov in ukrepanje v življenjskem okolju lovnih vrst ter posege v populacije zaradi gospodarskih, veterinarsko-sanitarnih, zdravstvenih in drugih utemeljenih razlogov.
foto: Aleš Jagodnik

2: V Sloveniji imamo 12 lovišč s posebnim namenom. Namen takšnih lovišč naj bi sicer bil ohranjanje in trajnostno upravljanje s populacijami lovnih vrst in njihovih življenjskih okolij, vendar v praksi, zlasti na nekateri območjih, tu cveti lovski turizem.

Pravna podlaga za lov in upravljanja z lovnimi vrstami je v Sloveniji leta 2004 sprejeti Zakon o divjadi in lovstvu (ZDlov). Kot divjad so opredeljene vrste prostoživečih sesalcev in ptic, ki se lovijo, z njimi pa upravlja Republika Slovenija, pri čemer lahko država upravljanje z divjadjo kot lovsko pravico prenese na usposobljeno pravno osebo. Lovstvo je opredeljeno kot dejavnost trajnostnega gospodarjenja z divjadjo, kar obsega ohranjanje, lov in ukrepanje v življenjskem okolju lovnih vrst ter posege v populacije zaradi gospodarskih, veterinarsko-sanitarnih, zdravstvenih in drugih utemeljenih razlogov.

Kje poteka lov in kdo lahko lovi

Površina Slovenije je razdeljena na 15 lovsko upravljal-skih območij, ki so naprej razdeljena na 408 lovišč in 12 lovišč s posebnim namenom. Lov poteka na celotnem ozemlju razen na nelovnih površinah, med katere med drugim sodijo površine, kjer je lov trajno prepovedan zaradi naravovarstvenih razlogov (npr. nekateri naravni rezervati), površine naselij in zaselkov, javnih in zasebnih parkov, pokopališč, igrišč, javnih cest in prog. Prav tako med nelovne sodijo vse obore (razen lovnih), nekatera z ograjo obdana kmetijska zemljišča kot so vrtovi, sadovnjaki in intenzivne kmetijske kulture ter z ograjo obdani objekti.

Posamezno lovišče ne sme biti manjše od 2.000 hektarjev lovne površine, meje pa so določene ne glede na lastništvo zemljišč in upravno delitev ozemlja države. Lovišča s po-

sebnim namenom naj bi se oblikovala na območjih, ki so zaradi ohranjenih naravnih okolij posebno pomembna s stališča varstva narave. Namen takšnih lovišč naj bi sicer bil ohranjanje in trajnostno upravljanje s populacijami lovnih vrst in njihovih življenjskih okolij, vendar v praksi, zlasti na nekateri območjih, tu cveti lovski turizem. V dveh loviščih s posebnim namenom v Pomurju tako na primer vsako leto vložijo in ubijejo več fazanov (*Phasianus colchicus*), jerebic (*Perdix perdix*) in mlakaric (*Anas platyrhynchos*), kot jih sicer odstrelijo v vsej Sloveniji.

Tako lovišče kot lovišče s posebnim namenom ustanovi Vlada Republike Slovenije, strokovne podlage pa izdela Zavod za gozdove Slovenije ob posvetovanju z lovskimi in naravovarstvenimi organizacijami. Vlada za upravljanje z divjadjo v loviščih podeli koncesijo, za lovišča s posebnim namenom pa določi upravljalca z aktom o ustanovitvi takšnega lovišča.

Z desetimi lovišči s posebnim namenom v Sloveniji upravlja Zavod za gozdove Slovenije (lovišča Kozorog Kamnik, Pohorje, Fazan Beltinci, Kompas Peskovci, Prodi Razor, Jelen, Medved, Snežnik Kočevska Reka, Žitna Gora in Ljubljanski vrh), z enim Javni zavod Triglavski narodni park (lovišče Triglav Bled) in z enim Javni zavod Protokolne storitve RS (lovišče Brdo pri Kranju). Koncesijo za lovišča država podeli lovskim družinam, ki so organizirane kot društva in združene v Lovski zvezi Slovenije. V Sloveniji je trenutno 416 lovskih družin, v katere je včlanjenih približno 20.000 lovcev. Po Uredbi o podelitvi koncesij iz leta 2008 se koncesije podeljujejo na podlagi razpisa za dobo 20 let, koncesionar pa mora v državni proračun plačevati koncesijsko dajatev.

Kako lahko poteka lov

Lovci se morajo pri lovu držati določenih pravil. Živali lahko ustrelijo le s predpisanim lovskim orožjem in izstrelkom, med lovom pa živali ne smejo izpostavljati

nepotrebnemu trpljenju in pretiranemu vznemirjanju ter ne loviti bližje kot 50 metrov od naselij. Z lovom tudi ne smejo ogrožati življenja in zdravja ljudi ter povzročati škode lastnikom zemljišč.

Med lovom z vabo ni dovoljeno uporabljati živih živali, umetnih virov svetlobe, avdio posnetkov glasov živali,

prav tako ni dovoljeno nastavljanje strupenih vab, zank, mrež in limanic ter pasti, ki ne omogočajo selektivnega lova. Lov ne sme potekati iz motornih ali drugih prevoznih sredstev, ob poplavih in kadar je snežna odeja podelenela ali višja kot 40 centimetrov. Razen pri nekaterih sesalcih lov tudi ne sme potekati ponoči, streljanje v gnezda pa je prepovedano v vseh letnih časih.

Na sliki je 10 lovišč s posebnim namenom, s katerimi upravlja Zavod za gozdove Slovenije.

3: Lovišče s posebnim namenom Snežnik Kočevska Reka leži v jugovzhodnem delu Dinarskega visokega krasa, obsega 27.000 hektarov površine in je razdeljeno na osem lovskih revirjev, ki se raztezajo od 200 nadmorske višine ob reki Kolpi do 1289 metrov visokega Goteniškega Snežnika.
foto: Janez Papež

2012	Odškodnine (€)		Fazan		Jerebica		Mlakarica		Sraka	Šoja	Siva vrana
	Siva vrana	Vloženi	Odstrel	Vloženi	Odstrel	Vloženi	Odstrel	Odstrel	Odstrel	Odstrel	
LUO											
Novomeško	180,00	820	16	0	0	0	150	118	183	362	
Gorenjsko	689,00	*	129	0	10	0	229	211	435	2.181	
Kočevsko-Belokranjsko	40,60	500	143	0	0	0	106	69	139	127	
Notranjsko	580,00	420	211	0	0	*	521	61	112	901	
Primorsko	0,00	1.367	377	72	3	0	58	51	1.239	26	
Pohorsko	269,00	*	81	*	0	0	132	0	145	554	
Posavsko	60,00	*	487	0	0	*	193	22	55	319	
Pomursko	1.486,90	25.423	17.501	2.221	1.405	1.645	912	23	222	917	
Savinjsko-Kozjansko	349,79	117	5	0	0	0	254	135	256	925	
Slovensko goriško	372,00	3.102	704	500	42	0	325	21	26	1.307	
Triglavno	326,77	0	0	0	0	*	25	11	335	65	
Zahodno visoko kraško	0,00	*	61	*	0	*	119	39	518	125	
Zasavsko	76,00	*	54	0	0	*	147	39	91	467	
Kamniško-Savinjsko	118,00	*	2	0	0	0	86	25	86	405	
Ptujsko-Ormoško	60,00	2.364	1.348	25	0	*	379	59	116	604	
Skupaj	4.703,06		21.119		1.460		3.636	884	3.958	9.285	Skupaj
											40.342
											38.576

Tabela 1: Analiza vlaganja in odstrela lovnih vrst ptic in višina izplačanih odškodnin v evrih za sivo vrano (*Corvus cornix*) v Sloveniji v letu 2012

Vir podatkov: Letni načrti lovsko upravljaljskih območij za leto 2013 (Ministrstvo za kmetijstvo in okolje), osnutek Letnega načrta za lovsko upravljaljsko območje za leto 2013 (spletna stran Zavoda za gozdove Slovenije)

* Vlaganja potekajo. Obseg ni razviden iz poročila.

4

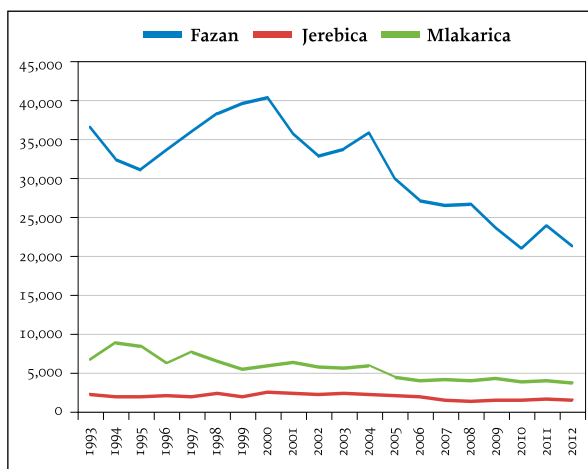
1

4: Zgodovinske značilnosti lovišča s posebnim namenom Kočevska Reka, kot so nekdanje zaprto območje, velika gozdnatost območja, ugodne prehranjevalne razmere ipd., so omogočile veliko vrstno pestrost najpomembnejših populacij divjadi in zveri v tem delu Evrope. Na sliki je rjavi medved (*Ursus arctos*).
foto: Janez Papež

Kdo načrtuje lov in kako

Načrtovanje in upravljanje z lovnimi vrstami opravlja Zavod za gozdove Slovenije, ki je financiran iz proračunskih sredstev. Zavod po posameznih lovskih upravljaljskih območjih pripravlja osnutke Lovsko upravljaljskih načrtov, ki veljajo deset let (trenutno veljavni so za obdobje 2011–2020), na podlagi smernic v teh načrtih pa vsako leto pripravi tudi Letne načrte lovsko upravljaljskih območij. V Letnih načrtih je podana analiza odstrela, vlaganj, odškodnin in druge lovske dejavnosti v preteklem letu ter določitev lovskih kvot za prihodnje leto. Načrtovanje poteka v sodelovanju z lovskimi organizacijami, prav tako pa tudi z enotami Zavoda RS za varstvo narave in Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije ter z lokalnimi skupnostmi in drugimi organizacijami. Osnutke načrtov s sklepom sprejme minister za kmetijstvo in okolje.

1: Leta 1976 je seznam lovnih vrst urejal *Zakon o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč*. Med lovno divjad je bilo uvrščenih 21 vrst ptic, med divjad, ki se je lahko lovila s posebnim dovoljenjem ministra, pa je spadalo še sedem vrst ptic, med njimi tudi krekovt (*Nucifraga caryocatactes*).
foto: Aleš Jagodnik

Slika 1: Gibanje odstrela nekaterih lovnih vrst ptic v Sloveniji po letih v obdobju 1993–2012 (skupaj 773.919 živali)

Vir podatkov: Statistični letopisi (SURs) in tabela 1 (za leto 2012)

Seznam lovnih vrst ptic v slovenskem in evropskem pravu

// Tomaž Jančar

Slovenska lovna zakonodaja sodi med najnaprednejše v Evropi. Brez slabe vesti lahko zapišemo tudi, da je naravovarstvena zavest slovenskega lovstva lahko za vzor vsej Evropi. Vsaj do nedavnega je bilo tako. Zdajšnje vodstvo Lovske zveze Slovenije žal vodi slovensko lovstvo v nasprotno smer.

Za razumevanje, kako zelo je bilo slovensko lovstvo drugačno od primitivnega streljaštva v nekaterih sosednjih državah, navajam odstavek iz *Predloga za zavarovanje prosto živečih divjih vrst živali, ki so vštete med divjad*, ki ga je aprila 1992 pripravil tedanji glavni republiški inšpektor za lovstvo in ribištvo Anton Simonič:

»Varovanje kljunača (o. p.: tako lovci imenujejo sloko) s celotno prepovedjo lova ne more izzvati nikakršne škode in zahtevati kakršne koli finančne odgovornosti. Vse, kar takšno varstvo zahteva, je odpoved sicer zelo zanimivemu lovu, ki pa nima nobenega drugega cilja in namena razen zadovoljevanja lovskih nagnjenj. Samo takšen cilj pa v današnjem času ne more več opravičevati odstreljevanja prav nobene žive vrste, kaj šele ogrožene, kot je kljunač. Seveda bi bilo varovanje same vrste nujno čimprej dopolniti tudi z varovanjem njenih naravnih habitatov v našem okolju.«

Takšna naravovarstvena predanost tedanjih naprednih predstavnikov lovstva je leta 1993 pripeljala do pomembne prelomnice pri pravni ureditvi lova. Sprejeta je bila *Uredba o zavarovanju ogroženih živalskih vrst*. Z njo so bile zavarovane številne do tedaj lovne vrste ptic. Lovnih je